

פרשת נח

את קשתי נתתי בענן (ט, יג)

קשת הבטחון

לפרשת נח ה"קשת" היא נועדה לשלום או שמא למלחמה?

צריכים אנו לדעת ידיעה ראשונה ובסיסית שהשמים הם המשפעים והארץ היא המושפעת עוד צריכים אנו לדעת שהאדם נברא משמים ומארץ דהיינו נשמה ששייכת לשמים, ומגוף ששייך לארץ.

תפקידו יהיה מעתה לחבר שמים וארץ ומשכך מעשיו הטובים יגרמו שהמשפיע ישפיע טובה והארץ תיתן יבולה, אך אם יתשל מתפקידו זה, השפע משמים ייפגם וכתוצאה מכך תיפגם גם תוצאות האדמה.

ומכאן נפנה מבט חד אל המפה הסינופטית שהייתה לפני המבול כפי מה שהבנתי מן הפרשנים וזאת בכמה מישורים. נאמר "ואד יעלה מן הארץ והשקה את כל פני האדמה..." כוחות הטבע והחומר היו חזקים מאוד מאז הבריאה עד המבול, ולכן האדם היה יכול לחיות מאות שנים.

יש אומרים שהיה באותה תקופה בטבע כוח חומרי כה אדיר עד שגשם היה יורד על הארץ פעם בארבעים שנה. הגשם שירד כתוצאה מריבוי אדים במרחבי הרקיע, הרקיע התעבה עד כדי כך שנצרך לו שנה שלמה כדי להוריד לארץ את כמות האדים הללו שנהפכו למים, לגשם על הארץ ואז שוב מתכונן היקום כולו לארבעים שנות בצורת נוספות, כל זה היה עד המבול. אכן מה התרחש בעולם לאחר המבול, התהוותה הקשת אך מה היא?

דע שקשת יכולה להתהוות רק במהלך היום כשהשמש זורחת ונצנוצי זריחתה מוקרנים על עננים דקים השטים להם ברקיע וחום השמש הופך את האדים לגשם שברגע שנשברת הקרן שמש בזרזיף הגשם או אז מתהווה הקשת בשלל צבעיה ועוד נדבר רבות בעניין צבעיה של הקשת. הם שמראים לנו כאן בארץ את הקשת.

המשנה באבות פרק ה' אומרת ומונה עשרה דברים שנבראו בע"ש בין השמשות כאשר אחד מהם הוא הקשת ואני שואל הרי בין השמשות זה אחר שקיעת גלגל חמה מאופק כדור הארץ אי לכך איך יכולה הייתה להיברא הקשת אם לא ניתן לראותה התמהה? ועוד ידועה המחלוקת בין האבן עזרא שטוען שהקשת נבראת בזמן נח לבין הרב סעדיה גאון שטוען לעומתו שנבראתה בבריאת העולם וכו'.

אלא מסביר המהר"ל בספרו "דרך חיים" שע"ש בין השמשות הוא מושג של משהו הנמצא בין החומר לבין הרוח מה שיוצא שלמרות שהקשת נבראת בערב שבת בין השמשות לא באה לידי ביטוי אלא רק בימי נח וזאת למה?

ההסבר הוא פשוט שהמבול שירד על העולם דאז, למעשה ניקה את השמים מאותם עננים שחורים מאותם אדים רבים שיצטברו שם ברקיע, כך שנשארו פה ושם עננים דקים בגובה הרקיע שכיסו חלקית את השמים ובזמן זריחת השמש נתהוותה הקשת. זה הסבר סלחני משהו אך באמת מלאה הארץ חמס ולא ניתן היה לנקות את העולם מהחמס לכאורה, אלא באמצעות המבול וד"ל.

התורה מעידה שהשחית כל בשר את דרכו על הארץ אז מידה כנגד מידה השחית ה' באמצעות המבול את הארץ.

פרשת נח

במקום זה זקוקים אנו לדברי הספורנו על המילים "והייתה לאות ברית"-בהיות הקשה כפולה, כי אומנם נלאו חכמי המחקר לתת טעם לסדר צבעי הקשת השניה אשר הוא על הפך סדר צבעי הקשת הראשונה המושלמת, וזה יהיה אות לצדיקי הדור שדורם חי בזכותם, כמאמרם ז"ל- כלום נראתה הקשת בימיך? דומה שהקשת מגינה על העולם מחורבן כדוגמת הצדיק המגן על דורו.

עוד נוסיף- שכשיעקב מברך את יוסף אומר לו "אשר לקחתי מיד האמורי בחרבי ובקשתי", לכאורה הכוונה בחרב ובקשת ז"א שהב' לפני המילה אינה מעצם המילה. אך בהתבוננותינו בתרגום אונקלוס ניווכח שלא כך הוא, כי אכן מתרגם הוא "בצלתי ובבעותי" דהיינו בתפילה ובבקשה נמצא שהב' היא כן חלק מהמילה והקשת נהפכת לבקשה. והכוונה או שקשת דומה לחרב שהיא הקשת גם היא כלי מלחמה כדוגמת החרב, או שאפשר לומר שחרב נועדה למלחמה קרובה וקשת נועדה למלחמה רחוקה, או אפשר כתרגום אונקלוס בצלתי = בתפילתי בתפילה יום יומית מחויבת ובסיסית, לעומת ובבעותי בבקשתי = הבקשה שהינה בקשה נקודתית פנימית בשעת צרה אישית של האדם מול בוראו.

מה מסמלת הקשת בצורתה בצבעיה ומה היא לעומת הצדיק:

צבעי הקשת הם שבעה ואלו הם: העליון והגבוה מכולם אדום ואחריו כתום, צהוב, ירוק, כחול, תכול(תכלת), וסגול.

ניתן לומר כך: הקשת היא התגלות ה'. ומכיוון שכך גם נבין טוב יותר את הפסוק ביחזקאל ששם ה' מתגלה אלינו דרך הקשת כמו מה שכתוב ביחזקאל א' פסוק כח'- "כמראה הקשת אשר יהיה בענן ביום הגשם כן מראה הנוגה סביב הוא מראה דמות כבוד ה' ואראה ואפל על פני ואשמע קול מדבר".

כן ניתן לומר שזו התגלות ה'. אך ניתן לומר עוד שמעתה דהיינו לאחר המבול נכנסים אנו לעידן חדש וה' מתגלה דרך הצדיק. הצדיק הוא שמגן על הדור.

דוגמא לכך רשב"י שבימיו לא נראתה הקשת כי הוא אות עולם היה וכו'. מעתה שבעת האושפיזין ינהיגו דרך בעבודת ה' שמות האושפיזין הם ידועים ועל פי הסוד הם השבעה שהם למעשה חלק מעשר ספירות.

הספירות שאנו מדברים עליהם הם: חסד, גבורה, תפארת, נצח, הוד, יסוד, מלכות. וכל אחד מן האישים דהיינו אברהם, יצחק, יעקב, משה, אהרון, יוסף, ודוד סלל דרך בעבודת ה' ובדרך של חיים בעולם הזה. כך שהיום אנו למעשה נהנים מכל השבעה דרכים ויש לנו החובה והזכות לפעול בעולם על פי קני המידה האלו, כך שלמעשה בחיבור גשם ורוח שמים וארץ נוצרת הקשת שלמעשה מחברת שמים וארץ פיסית ורוחנית הצדיק שכל כולו בשמי שמים שדוגמתו היא הסולם שמוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, מצליח הוא איפוא בצדקותו לחבר שמים וארץ ולהגן על הדור וכך לכל חיי היקום לכל ימות השנה ולכל אדם שנמצא אי שם על פני הגלובוס.

נמצא שהוא מגן על הדור ועל העולם כולו או אז מתגלה רצון ה', יתכן שכך ה' מתגלה על ידי עושי רצונו בכל אתר ואתר ההולכים לאורם של החכמים. לאורם של שבעת הרועים. אולי זה גם עניין האושפיזין בחג הסוכות שכשאנו בצילא דמהימנותא צל האמונה לאורם של הרועים הפוקדים את סוכתינו בחג, ומראים לנו למעשה את כבוד ה' את גילוי השכינה. ניתן להוסיף פן נוסף- יש בנו בני אדם שבעה אפשרויות של התבוננות ויחס אל הסובב אותנו יש אנשים קשוחים וחמי מזג כדוגמת האדום שבקשת, ויש רכים ונוחים כדוגמת הסגול שבקשת ועוד ביניהם הדרגות השונות. ויש המשימים את כל עולם החי בשבעה דרגות אלו מהחי המזוכך ביותר עד הרמש המשוקץ ביותר מדרגות על גבי מדרגות של הופעת השכינה והתגלות ה'

פרשת נח

ביקום כולו.

הקשת בנויה ממיתר שנמתח על גבי חצי עגול קשיח, משכך הצד העגול הינו לעבר היריב איתו נלחמים. אך הקב"ה בקשת הנמתחת בשמים ביום הגשם כאשר נצוצי אור השמש מתגלים שם הוא את הצד הקשיח העגול על בטנו כביכול לומר סלחתי לכם שובו אלי מחטאותיכם ואשובה אליכם. נמצא הקשת הינה מגינה כעת וכבר לא במצב של לחימה.

מתיחת הקשת תביא לידי כך שהחץ יעוף רחוק יותר, כך אנו ככל שנתאמץ יותר בעבודת ה' כך נוכל לתקן כאן כמה שיותר ואז תהיה השפעתנו לטובה כדוגמת הצדיק לעולם כולו ועל ידי כך לעשות את רצונו יתברך בלבב שלם.